

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 88g/2016

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 153
alin. (6) și (7) din Codul transporturilor rutiere
(introducerea unor rute noi pentru transportarea pasagerilor)

CHIȘINĂU
6 septembrie 2016

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Tudor PANȚÎRU,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dnei Ana Florean, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 25 iulie 2016,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 6 septembrie 2016 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 153 alineatele (6) și (7) din Codul transporturilor rutiere, ridicată de avocatul Valentin Guțu în dosarul nr. 3-460/16, aflat pe rolul Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 25 iulie 2016 de către judecătorul Roman Pascari, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. SC „Baza de Transport Auto nr. 14 Florești” SA deservește de mai mulți ani o rută regulată pentru transportarea pasagerilor pe traseul Chișinău, 15:30 – Lunga, 09:30.

4. La 31 decembrie 2014, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor a emis un ordin, prin care a atribuit SC „Sorisebi Trans Tur” o rută regulată pentru transportarea pasagerilor pe traseul Chișinău, 15:15 – Vădeni, 09:30.

5. La 3 martie 2016, SC „Baza de Transport Auto nr. 14 Florești” SA a înaintat o acțiune în contenciosul administrativ împotriva Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, prin care a solicitat anularea ordinului din 31 decembrie 2014 cu privire la deschiderea noii rute și atribuirea acesteia SC „Sorisebi Trans Tur”, invocând necorespunderea ordinului emis cu articolele 37 și 38 din Codul transporturilor rutiere.

6. La 20 mai 2016, avocatul Valentin Guțu a înaintat instanței de judecată un demers cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 153 alineatele (6) și (7) din Codul transporturilor rutiere.

7. Prin încheierea din 12 iulie 2016, instanța de judecată a admis demersul și a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M. O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 126 Economia

„(1) Economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă.

(2) Statul trebuie să asigure:

a) reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce-i aparține în condițiile legii;

b) **libertatea** comerțului și **activității de întreprinzător**, **protecția concurenței loiale**, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție;

c) protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară;

d) stimularea cercetărilor științifice;

e) exploatarea rațională a pământului și a celorlalte resurse naturale, în concordanță cu interesele naționale;

f) refacerea și protecția mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic;

g) sporirea numărului de locuri de muncă, crearea condițiilor pentru creșterea calității vieții;

h) **inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice**, inclusiv străine.”

9. Prevederile relevante ale Codului transporturilor rutiere nr. 150 din 17 iulie 2014 (M.O., 2014, nr. 247-248, art. 568) sunt următoarele:

Articolul 36

„Programele de transport rutier se elaborează în baza următoarelor principii de legătură a curselor:

a) din localități rurale spre localități urbane/centre raionale în a căror sferă imediată de interes administrativ, economic și social intră acestea;

b) din localități rurale spre localități urbane/centre raionale, în cadrul raionului;

DECIZIE DE INADMISSIBILITATE A SESIZĂRII NR. 88G/2016
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A
UNOR PREVEDERI DIN CODUL TRANSPORTURILOR RUTIERE
(INTRODUCEREA UNOR RUTE NOI PENTRU TRANSPORTAREA PASAGERILOR)

4

c) din localități rurale spre localități urbane/centre raionale, în afara raionului, atunci când localitatea urbană/centrul raional străin se află mai aproape decât localitatea urbană/centrul raional în care se află localitatea rurală;

d) din localități urbane/centre raionale spre municipii;

e) între localități urbane/centre raionale;

f) din localități rurale spre municipii, în limita razei suburbane (50 km);

g) din localități rurale spre municipii, în afara razei de 50 km, atunci când localitățile urbane/centrelor raionale se află în direcție opusă față de municipii, iar până în municipii nu este alt centru raional;

h) din localități rurale spre municipii, în afara razei de 50 km, atunci când localitățile rurale cuprind/reprezintă obiective religioase (mănăstiri), turistice, economice (parcuri industriale sau zone economice libere) de interes național sau puncte de frontieră;

i) din localități rurale spre municipii, în afara razei de 50 km, atunci când numărul populației localității rurale este mai mare de 3500 de locuitori.”

Articolul 37

„(1) Programele de transport rutier pot fi modificate prin:

a) **introducerea de noi rute;**

[...]

(2) O rută nu poate fi introdusă ca rută nouă în programul de transport raional sau interraional dacă mai mult de 80% din lungimea rutei propuse se suprapune cu o rută deja existentă în programul de transport rutier respectiv, iar în cazul programului de transport rutier internațional, acest lucru nu este posibil dacă mai mult de 90% din lungimea rutei propuse se suprapune cu o rută deja existentă în programul de transport rutier respectiv.

(3) Pe perioada de valabilitate a autorizației de transport rutier de persoane prin servicii regulate, o rută poate fi modificată cu maximum 30% din lungimea sa inițială.

(4) În cazul programului de **transport rutier interraional**, la introducerea unei rute noi, la prelungirea rutei, la majorarea numărului de curse, la introducerea de stații sau la modificarea orelor, când graficul de circulație propus are stații care se află în graficele unor rute deservite de către alți operatori de transport rutier, între plecările din stațiile și capetele de rută comune cu ale unei curse incluse în programul de transport interraional trebuie să se asigure un interval de 30 de minute, iar între plecările din stațiile și capetele de rută comune cu ale unei curse incluse în programul de transport raional – un interval de 15 minute.

[...].”

Articolul 38

„(1) Rutele/cursele incluse în programele de transport rutier local, municipal, raional și interraional se atribuie prin concurs, de către comisiile privind atribuirea prin concurs a serviciilor regulate de transport rutier, în cadrul ședințelor publice de atribuire, în următoarele cazuri:

- a) **introducerea de rute noi;**
- b) retragerea autorizației de transport rutier de persoane prin servicii regulate;
- c) expirarea autorizației de transport rutier de persoane prin servicii regulate;
- d) lipsa, în momentul atribuirii rutei/curselor, a copiilor conforme ale licenței de transport rutier necesare efectuării rutei/cursei.

(2) Decizia (ordinul, dispoziția etc.) de organizare a concursului, adoptată de organul competent în conformitate cu prevederile alin.(1), poate fi contestată de către operatorii de transport rutier ale căror drepturi și interese legitime sânt afectate și/sau de către organizațiile patronale reprezentative din care aceștia fac parte prin cerere prealabilă depusă în conformitate cu prevederile Legii contenciosului administrativ.

[...].”

Articolul 153

„[...]

(5) Programele de transport rutier locale, municipale și raionale, precum și programul de transport rutier interraional și cel internațional vor fi aprobate în conformitate cu prezentul cod până la 31 decembrie 2014.

(6) Programele de transport rutier raionale, programul de transport interraional și programul de transport internațional, aprobate conform alin. (5), vor cuprinde atât rețeaua de rute regulate existentă la momentul intrării în vigoare a prezentului cod, cât și rutele noi atribuite de organul central de specialitate în conformitate cu prevederile art. 36 din prezentul cod.

(7) Prevederile alin. (4), (5) și (6) din art. 37 și ale art. 38 din prezentul cod nu se aplică pentru rutele introduse în conformitate cu alin. (6).

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că articolul 153 alineatele (6) și (7) din Codul transporturilor rutiere permite Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor să includă arbitrar rute noi pentru transportarea pasagerilor, deși articolele 37 și 38 din Codul transporturilor rutiere prevăd o anumită procedură la deschiderea și includerea acestora în programele de transport.

11. Potrivit autorului excepției, prevederile contestate încalcă articolul 126 alin. (2) lit. b) și h) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului transporturilor rutiere, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către avocatul Valentin Guțu în dosarul nr. 3-460/16, care se află pe rolul Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

16. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile articolului 153 alineatele (6) și (7) din Codul transporturilor rutiere.

17. Din conținutul excepției de neconstituționalitate, Curtea observă că autorul pretinde că normele contestate permit organului central de specialitate să introducă arbitrar rute noi pentru transportarea pasagerilor, fapt contrar articolului 126 alin. (2) lit. b) și h) din Constituție.

18. Curtea menționează că art. 153 din Codul transporturilor rutiere cuprinde dispoziții finale și tranzitorii de punere în aplicare și de instituire a unor măsuri în caz de succesiune a legilor.

19. În concret, alineatul (6) contestat al art. 153 prevede că programele de transport rutier, care au fost aprobate până la 31 decembrie 2014, vor cuprinde atât rutele regulate existente la momentul intrării în vigoare a Codului, cât și rutele noi atribuite în conformitate cu art. 36 din Cod. În același timp, art. 36 din Cod stabilește principiile de legătură a curselor în baza cărora se elaborează programele de transport.

20. Alineatul (7) contestat din același articol prevede că alineatele (4), (5) și (6) ale art. 37, precum și art. 38 din Cod nu sunt aplicabile rutelor care s-au introdus în conformitate cu alin. (6) menționat mai sus. Alineatele (4), (5) și (6) ale art. 37 prevăd anumite intervale de timp care trebuie respectate la introducerea unei rute noi, iar art. 38 prevede cazurile de atribuire prin concurs a rutelor incluse în programele de transport, constituirea comisiilor de concurs, posibilitatea de contestare și regulile aplicabile în caz de atribuire.

21. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că aceasta vizează modul de aplicare a normelor contestate.

22. De asemenea, Curtea menționează că emiterea unor acte administrative contrare legii ține de controlul judecătoresc.

23. Potrivit atribuțiilor care i-au fost conferite prin articolul 135 din Constituție, Curtea Constituțională exercită controlul constituționalității legilor, nu și verificarea actelor administrative emise de organele centrale de specialitate ale statului. Or, atribuția controlului legalității actelor

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRII NR. 88G/2016
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A
UNOR PREVEDERI DIN CODUL TRANSPORTURILOR RUTIERE
(INTRODUCEREA UNOR RUTE NOI PENTRU TRANSPORTAREA PASAGERILOR)

7

administrative ține de competența instanței de contencios administrativ și nu reprezintă o competență a Curții.

24. Ținând cont de cele menționate, Curtea constată că normele contestate nu reprezintă o problemă de constituționalitate.

25. Drept consecință, Curtea reține că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate pentru exercitarea controlului constituționalității și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 153 alineatele (6) și (7) din Codul transporturilor rutiere, ridicată de avocatul Valentin Guțu în dosarul nr. 3-460/16, aflat pe rolul Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE

Chișinău, 6 septembrie 2016

DCC nr. 54

Dosarul nr. 88g/2016